

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA

JÁNA MAZÁKA

přednesené dne 18. prosince 2008¹

I – Úvod

1. Usnesením ze dne 6. července 2007, které Soudnímu dvoru došlo dne 25. července 2007, požádal Corte d'Appello di Torino (odvolací soud v Turíně) (Itálie) o rozhodnutí o několika předběžných otázkách na základě článku 234 ES, které se týkají jednak platnosti nařízení Rady (ES) č. 1347/2001 ze dne 28. června 2001, kterým se doplňuje příloha nařízení Komise (ES) č. 1107/96 o zápisu zeměpisných označení a označení původu podle postupu stanoveného v článku 17 nařízení Rady (EHS) č. 2081/92² (dále jen „nařízení č. 1347/2001“) a platnosti nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin³ (dále jen „nařízení č. 2081/92“) a jednak výkladu nařízení č. 1347/2001.

2. Svými předběžnými otázkami se předkládající soud konkrétněji snaží v podstatě zjistit, zda název „Bayerisches Bier“ byl, s ohledem na formální a věcné podmínky stanovené nařízením č. 2081/92, platně zapsán podle nařízení č. 1347/2001 jako chráněné zeměpisné označení (dále jen „CHZO“) a pokud tomu tak

je, do jaké míry se toto CHZO dotýká platnosti nebo možnosti užívání starších ochranných známek používaných pro pivo, které obsahují název „Bavaria“.

3. Tyto předběžné otázky vyvstaly v rámci sporu mezi Bayerischer Brauerbund eV (dále jen „Bayerischer Brauerbund“) na jedné straně a společnostmi Bavaria NV a Bavaria Italia Srl (dále jen „Bavaria“ a „Bavaria Italia“) na straně druhé ve věci používání mezinárodních ochranných známek obsahujících slovo „Bavaria“ posledně uvedenými společnostmi.

4. Před soudy Společenství byla zahájena související řízení, konkrétně dne 6. prosince 2007 ve věci Bavaria v. Rada, věc T-178/06, před Soudem prvního stupně a dne 20. března 2008 ve věci Bayerischer Brauerbund, věc C-120/08 před Soudním dvorem. Obě řízení byla až do vynesení rozsudku v projednávané věci přerušena, první dne 6. prosince 2007 a druhé dne 20. března 2008.

1 — Původní jazyk: angličtina.

2 — Úř. věst. 2001, L 182, s. 3; Zvl. vyd. 3/88, s. 97.

3 — Úř. věst. 1992, L 208, s. 1; Zvl. vyd. 3/13, s. 4.

II – Právní rámec

2. Použitím tohoto nařízení nejsou dotčeny zvláštní předpisy Společenství.“

A – Nařízení č. 2081/92

5. Cílem nařízení č. 2081/92 je stanovení rámce pravidel Společenství v oblasti ochrany zapsaných označení původu a zeměpisných označení některých zemědělských produktů a potravin, u kterých existuje souvislost mezi vlastnostmi produktu nebo potraviny a jejich zeměpisným původem. Toto nařízení stanoví systém zápisů zeměpisných označení a označení původu na úrovni Společenství, který zajistí ochranu ve všech členských státech.

7. Příloha I tohoto nařízení, nazvaná „Potraviny uvedené v čl. 1 odst. 1“, ve své první odrážce uvádí „pivo“.

8. Článek 2 odst. 2 nařízení č. 2081/92 stanoví:

6. Článek 1 odst. 1 a 2 nařízení 2081/92 stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

„1. Toto nařízení upravuje ochranu označení původu a zeměpisných označení zemědělských produktů určených pro lidskou spotřebu, které jsou uvedeny v příloze II Smlouvy, a potravin, které jsou uvedeny v příloze I tohoto nařízení, a zemědělských produktů, které jsou uvedeny v příloze II tohoto nařízení.

[...]

[...]

b) zeměpisným označením název regionu, určitého místa nebo ve výjimečných

případech země, kterého se používá k označení zemědělského produktu nebo potraviny:

produkt nebo potravina původně vyprodukovaná nebo uvedeny na trh, se stal pro zemědělský produkt nebo potravinu běžným názvem.

- které pocházejí z tohoto regionu, určitého místa nebo země a

Pro určení, zda název zdruhověl či ne, se přihlíží ke všem činitelům, zejména:

- které mají určitou jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze přičíst tomuto zeměpisnému původu a jejichž produkce a/nebo zpracování a/nebo příprava probíhá ve vymezené zeměpisné oblasti.“

- ke stávající situaci v členském státě, odkud název pochází, a v oblastech spotřeby,

9. Článek 3 odst. 1 stanoví:

- ke stávající situaci v ostatních členských státech,

„1. Názvy, které zdruhověly, nemohou být zapsány.

- k příslušným vnitrostátním předpisům a předpisům Společenství.

Pro účely tohoto nařízení se názvem, který zdruhověl[,] rozumí název zemědělského produktu nebo potraviny, který, přestože se váže k místu nebo regionu, kde byly tento

Pokud je na základě postupu podle článků 6 a 7 žádost o zápis zamítnuta, protože název zdruhověl, zveřejní Komise toto rozhodnutí v *Úředním věstníku Evropských společenství*.“

10. Podle článku 13 odst. 1 nařízení č. 2081/92:

dovezen, jeho původu, povaze nebo základních vlastnostech, uvedených na obalu či na vnějším balení, reklamních materiálech nebo dokumentech týkajících se příslušného produktu, jakož i proti použití obalových nádob, způsobilých vyvolat nepravdivý dojem o jeho původu;

„1. Zapsaná označení jsou chráněna proti:

- (a) jakémukoliv přímému či nepřímému obchodnímu užití zapsaného označení pro produkty, na které se zápis nevztahuje, v míře, v jaké jsou tyto produkty srovnatelné s produkty zapsanými pod tímto označením, nebo v míře, v jaké užívání tohoto označení těží z dobré pověsti chráněného označení;
 - (b) jakémukoliv zneužití, napodobení nebo vyvolání domněnky, i když je skutečný původ produktu uveden nebo je chráněné označení přeloženo nebo doprovázeno výrazem jako ‚druh‘, ‚typ‘, ‚metoda‘, ‚na způsob‘, ‚napodobeno‘, nebo [...] podobným výrazem [...];
 - (d) všem ostatním praktikám způsobilým uvést veřejnost v omyl o skutečném původu produktu.
- [...]“
11. Článek 14 nařízení č. 2081/92 upravuje vztah mezi chráněnými označeními původu nebo zeměpisnými označeními a ochrannými známkami. Článek 14 odst. 2 (v původním znění) a 3 stanoví:

- (c) jakémukoliv jinému lživému nebo klamavému údaji o místě, odkud byl produkt
- „2. S přihlédnutím k právu Společenství může užívání ochranné známky zapsané v dobré víře přede dnem podání žádosti o zápis označení původu nebo zeměpisného

označení odpovídající některé ze situací uvedených v článku 13 pokračovat bez ohledu na zápis označení původu nebo zeměpisného označení, pokud tu nejsou důvody k prohlášení ochranné známky za neplatnou nebo k jejímu zrušení, uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. c) a g) a čl. 12 odst. 2 písm. b) směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách [4].

3. Označení původu nebo zeměpisné označení se nezapiš, pokud s ohledem na dobrou pověst a proslulost ochranné známky a dobu, po kterou byla užívána, by zápis mohl uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečnou totožnost produktu.“

13. Jedenáctý bod odůvodnění nařízení č. 692/2003 v tomto ohledu stanoví:

„Ustanovení čl. 24 odst. 5 [Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví] se vztahuje nejen na ochranné známky, které jsou zapsány nebo o jejichž zápis se žádá, ale i na ochranné známky, k nimž byla práva získána na základě jejich užívání před stanoveným datem, zejména datem ochrany názvu v zemi původu. Článek 14 odst. 2 nařízení (EHS) č. 2081/92 je tudíž třeba změnit: v současnosti stanovené referenční datum je třeba změnit na datum ochrany v zemi původu nebo na datum předložení žádosti o zápis zeměpisného označení nebo označení původu, a to podle toho, zda název spadá do působnosti článku 17 nebo článku 5 uvedeného nařízení. Rovněž v čl. 14 odst. 1 uvedeného nařízení je třeba změnit referenční datum na datum předložení žádosti namísto data prvního zveřejnění.“

14. Článek 14 odst. 2 nařízení č. 2081/92, ve znění nařízení č. 692/2003, zní takto:

12. Článek 14 nařízení č. 2081/92 byl s účinností ode dne 24. dubna 2003 pozměněn nařízením Rady (ES) č. 692/2003⁵.

„S přihlédnutím k právu Společenství může ochranná známka, jejíž užívání vede k některé ze situací uvedených v článku 13 a která byla přihlášena, zapsána nebo je vžitá – umožňují-li to příslušné právní předpisy – v dobré víře na území Společenství buď před datem počátku ochrany v zemi původu, nebo před datem podání žádosti o zápis označení původu nebo zeměpisného označení Komisi,

4 — Úř. věst. 1989, L 40, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 92 (dále jen „směrnice o ochranných známkách“).

5 — Nařízení ze dne 8. dubna 2003, kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. 2003, L 99, s. 1; Zvl. vyd. 3/38, s. 454).

být i nadále užívána bez ohledu na zápis označení původu nebo zeměpisného označení, pokud neexistují důvody k prohlášení ochranné známky za neplatnou nebo k jejímu zrušení, uvedené ve směrnici Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách, a/nebo v nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství.“

2. V souladu s postupem stanoveným v článku 15 запиše Komise označení uvedená v odstavci 1, která odpovídají článkům 2 a 4. Článek 7 se nepoužije. Názvy, které zdruhověly, však nelze připojit.

3. Členské státy mohou zachovat vnitrostátní ochranu označení uvedených v odstavci 1 až do doby, kdy bude vydáno rozhodnutí o jejich zápisu.“

15. Výjimka z běžného postupu stanoveného v člancích 5 až 7 nařízení č. 2081/92 je stanovena v článku 17 tohoto nařízení, který upravuje zjednodušený postup při zápisu CHZO nebo chráněného označení původu použitelný na zápis názvů již existujících ke dni vstupu tohoto nařízení v platnost. Článek 17 stanoví následující:

16. Zjednodušený postup, stanovený článkem 17 nařízení č. 2081/92, byl nařízením č. 692/2003 s účinností od 24. dubna 2003 zrušen.

B – Nařízení č. 1347/2001

„1. Do šesti měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost sdělí členské státy Komisi, která jsou u nich právně chráněná označení nebo, v případě členských států, kde není systém ochrany, která ze vžitých označení chtějí zapsat podle tohoto nařízení.

17. Účinkem nařízení č. 1347/2001 bylo zjednodušeným postupem stanoveným článkem 17 nařízení č. 2081/92 zapsat název „Bayerisches Bier“, oznámený Německem jako CHZO, a s účinností ode dne 5. července

2001 byl tento název přidán do přílohy
nařízení Komise (ES) č. 1107/96⁶.

v čl. 14 odst. 2 nařízení (EHS)
č. 2081/92.“

18. Třetí a čtvrtý bod odůvodnění nařízení
č. 1347/2001 zní takto:

III – Skutkové okolnosti, řízení a před- běžné otázky

„3. Poskytnuté informace potvrzují
existenci názvu ‚Bavaria‘ jako platné
ochranné známky. S ohledem na
dostupné skutečnosti a informace
však bylo shledáno, že zápis názvu
‚Bayerisches Bier‘ nemůže, pokud jde
o skutečnou identitu výrobku, uvést
spotřebitele v omyl. Proto se v případě
zeměpisného označení ‚Bayerisches
Bier‘ a ochranné známky ‚Bavaria‘
nejedná o situaci uvedenou v čl. 14
odst. 3 nařízení (EHS) č. 2081/92.

19. Bayerischer Brauerbund, které bylo zalo-
ženo v roce 1880, je německé sdružení, jehož
cílem je podpora společných zájmů bavor-
ských pivovarů, a zejména ochrana
v Německu i v zahraničí CHZO „Bayerisches
Bier“, které vlastní od jeho zápisu na základě
nařízení č. 1347/2001. Od roku 1968 je také
majitelem mezinárodních kolektivních
ochranných známek „Bayrisch Bier“ a „Bayeri-
sches Bier“.

4. Užívání určitých ochranných známek,
například nizozemské ochranné
známky ‚Bavaria‘ a dánské ochranné
známky ‚Høker Bajer‘, může pokračovat
bez ohledu na zápis zeměpis-
ného označení ‚Bayerisches Bier‘,
dokud splňují podmínky stanovené

20. Společnost Bavaria je nizozemský
výrobce piva působící na mezinárodním
trhu. Její původní název byl „Firma Gebroe-
ders Swinkels“ a od roku 1930 je její oficiální
název firmy „Bavaria“. Společnost Bavaria
Italia patří do skupiny společností Bavaria.

6 — Nařízení Komise (ES) č. 1107/96 ze dne 12. června 1996
o zápisu zeměpisných označení a označení původu podle
postupu stanoveného v článku 17 nařízení Rady (EHS)
č. 2081/92 (Úř. věst. 1996, L 148, s. 1; Zvl. vyd. 3/19, s. 176).

21. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia jsou
majiteli a uživateli několika mezinárodních

ochranných známek platných v Itálii i jiných zemích, které kromě jiných výrazů nebo obrazových prvků obsahují také slovo „Bavaria“, které tvoří základní prvek těchto ochranných známek.

22. V řízení zahájeném dne 27. září 2004 před Tribunale di Torino (okresní soud v Turíně), které navazovalo na podobná řízení v různých jiných evropských státech, zejména v Německu a Španělsku, se Bayerischer Brauerbund snažilo zabránit společností Bavaria a Bavaria Italia v tom, aby v Itálii užívaly uvedené ochranné známky, tím, že usilovalo o vydání mezitímního rozsudku, který by prohlásil tyto ochranné známky za neplatné nebo kterým by byly zrušeny. Bayerisches Brauerbund dospělo k názoru, že tyto ochranné známky pro účely článků 13 a 14 nařízení č. 2081/92 kolidují s CHZO „Bayerisches Bier“ a v každém případě obsahují zeměpisné označení – slovo „Bavaria“ – které zdruhovělo a které je klamavé, pokud jde o zeměpisný původ dotčených piv, jelikož jsou tato piva nizozemská.

23. Rozsudkem ze dne 30. listopadu 2006 Tribunale di Torino návrhu Bayerischer Brauerbund vyhověl a zakázal užívání předmětných ochranných známek v Itálii z důvodu, že jsou klamavé a kolidují s CHZO „Bayerisches Bier“.

24. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia se proti tomuto rozhodnutí z mnoha důvodů řádně odvolaly k předkládajícímu soudu.

25. Podle předkládajícího soudu se odvolací důvod, který je relevantní v této souvislosti, týká názoru Tribunale di Torino, podle kterého nebylo možné podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se platnosti nařízení č. 1347/2001 na základě článku 234 ES, z toho důvodu, že společnost Bavaria Italia měla tento akt napadnout přímo na základě článku 230 ES, tj. ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho vyhlášení.

26. Předkládající soud v této souvislosti uvádí, že s vzniklými pochybnostmi, týkajícími se možnosti za těchto okolností požádat o rozhodnutí o předběžné otázce, je třeba obrátit se na Soudní dvůr.

27. Předkládající soud dále podrobně odkazuje na řadu argumentů uplatněných společnostmi Bavaria a Bavaria Italia, kterými zpochybňují platnost nařízení č. 1347/2001 a jeho prostřednictvím učiněný zápis „Bayerisches Bier“ jako CHZO, včetně porušení obecných právních zásad a nedodržení různých formálních a věcných podmínek stanovených nařízením č. 2081/92, zejména v čl. 2 odst. 2 písm. b), čl. 14 odst. 3 a článku 17 uvedeného nařízení.

28. V tomto kontextu se Corte d'Appello di Torino rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je [nařízení č. 1347/2001] neplatné, či nikoli, mimo jiné případně v důsledku neplatnosti vyplývající z neplatnosti jiných aktů, s ohledem na:

dotčených subjektů a poškodit je podstatným způsobem tím, že nestanoví žádné právo vznést námitky, čímž dochází ke zjevnému porušení zásad transparentnosti a právní jistoty, a to zvláště jak ve světle složitosti samotného postupu týkajícího se zápisu CHZO „Bayerisches Bier“, které trvalo více než sedm let od roku 1994 do roku 2001, tak výslovného uznání uvedeného ve třináctém bodě odůvodnění [nařízení č. 692/2003], jehož článek 15 zrušil z výše uvedených důvodů článek 17 [nařízení č. 2081/92];

porušení obecných zásad

– z důvodu, že ustanovení čl. 1 odst. 1 ve spojení s přílohou I nařízení č. 2081/92 jsou neplatná v rozsahu, v němž umožňují zápis zeměpisných označení týkajících se „piva“, které je alkoholickým nápojem (chybně) zahrnutým do výše uvedené přílohy I mezi „potravin“ uvedené v čl. 1 odst. 1, a není zahrnuto mezi „zemědělské produkty“ uvedené v příloze I Smlouvy o ES a člancích 32 ES (dříve článku 38) a 37 ES (dříve článku 43), z nichž Rada vycházela při přijetí [nařízení č. 2081/92];

– z důvodu, že článek 17 [nařízení č. 2081/92] je neplatný v rozsahu, v němž stanoví zrychlený postup zápisu, který může omezit práva

nesplnění formálních podmínek

– z důvodu, že označení „Bayerisches Bier“ nespĺňuje podmínky vyžadované v článku 17 [nařízení č. 2081/92] k tomu, aby mohlo být zapsáno zjednodušeným postupem, který tento článek stanoví, neboť toto označení nebylo v okamžiku podání žádosti o zápis v Německu „právně chráněné“ ani „vžitě“;

– z důvodu, že německá vláda před podáním žádosti o zápis, ani samotná Komise po obdržení žádosti řádně nepřezkoumaly existenci podmínek

pro zápis označení ‚Bayerisches Bier‘, což je v rozporu s tím, co stanoví judikatura Soudního dvora [rozsudek ze dne 6. prosince 2001, Carl Kühne a další (C-269/99, Recueil, s. I-9517)];

- z důvodu, že německá vláda žádost o zápis označení ‚Bayerisches Bier‘ nepodala včas v souladu s tím, co stanoví čl. 17 odst. 1 [nařízení č. 2081/92] (ve lhůtě 6 měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost, k čemuž došlo dne 24. července 1993), neboť žádost původně podaná žadatelem uváděla osm různých označení s možností dodatečných a nespecifikovaných variací, která splýnula do stávajícího jediného označení ‚Bayerisches Bier‘ až dlouho po uplynutí konečné lhůty dne 24. ledna 1994;

s ohledem na druhový charakter tohoto označení, které historicky označovalo pivo vyráběné zvláštním výrobním postupem vyvinutým v průběhu 19. století v Bavorsku, odkud se rozšířil do zbývajících částí Evropy a do celého světa (tzv. ‚bavorská metoda‘ spodního kvašení), které je v současné době také v několika evropských jazycích (dánštině, švédštině, finštině) druhovým výrazem pro pivo, a které v každém případě může pouze a druhově označit ‚pivo vyráběné ve spolkové zemi Bavorsko‘ jakéhokoli druhu mezi mnoha a velmi odlišnými existujícími druhy pív, aniž by bylo možno identifikovat jakoukoli ‚přímou vazbu‘ [rozsudek Soudního dvora ze dne 7. listopadu 2000, Warsteiner Brauerei (C-312/98, Recueil, s. I-9178)] mezi určitou jakostí, pověstí nebo jinými vlastnostmi produktu (piva) a jeho zvláštním zeměpisným původem (Bavorsko), a aniž by se jednalo o ‚výjimečné případy‘, které jsou podle čl. 2 odst. 2 písm. b) [nařízení č. 2081/92] vyžadovány k tomu, aby bylo možné zapsat zeměpisné označení obsahující název země;

nesplnění věcných podmínek

- z důvodu, že označení ‚Bayerisches Bier‘ nesplňuje věcné podmínky stanovené v čl. 2 odst. 2 písm. b) [nařízení č. 2081/92] pro jeho zápis jako chráněné zeměpisné označení

- z důvodu, že s ohledem na úvahy uvedené v předcházejícím odstavci je označení ‚Bayerisches Bier‘ ‚druhovým‘ označením, které jako takové nemůže

být předmětem zápisu ve smyslu čl. 3 odst. 1 a čl. 17 odst. 2 [nařízení 2081/92];

IV – Právní analýza

A – K první otázce

- z důvodu, že označení „Bayerisches Bier“ nemělo být zapsáno ve smyslu čl. 14 odst. 3 [nařízení č. 2081/92], jelikož označení „Bayerisches Bier“ s ohledem na „dobrou pověst, proslulost a dobu užívání“ ochranných známek Bavaria „může uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečnou totožnost produktu“?

29. Svou první otázkou rozdělenou do osmi podotázek (nebo důvodů neplatnosti) Corte d'Appello di Torino zpochybňuje platnost nařízení č. 1347/2001 s ohledem na možné porušení obecných zásad práva Společenství nebo formálních či věcných podmínek stanovených v nařízení č. 2081/92. Podotázky týkající se souladu s obecnými zásadami práva Společenství se vztahují k nařízení č. 2081/92, jako k právnímu základu nařízení č. 1347/2001.

1. K přípustnosti

a) Hlavní argumenty účastníků řízení

2. Podpůrně v případě, že bude rozhodnuto, že první otázka je nepřipustná nebo neopodstatněná, má být [nařízení č. 1347/2001] vykládáno v tom smyslu, že uznáním chráněného zeměpisného označení „Bayerisches Bier“, které je v něm obsaženo, není dotčena platnost a možnost užívat starší ochranné známky třetích osob, ve kterých se vyskytuje slovo „Bavaria“?

30. V tomto řízení předložily písemná vyjádření společnosti Bavaria a Bavaria Italia (společně), Bayerischer Brauerbund, Komise, Rada, jakož i německá, řecká, italská a nizozemská vláda. Tito účastníci řízení byli zastoupeni na jednání dne 18. září 2008, kterého se dále zúčastnila česká vláda, která předložila ústní vyjádření. Tato vláda uvedla, že pokud se jedná o podstatu první předběžné

otázky, sdílí názory zastávané Komisí, Radou, Německem a Itálií, a kromě toho se ve svém vyjádření zaměřila na otázku přípustnosti první a druhé předběžné otázky.

zdůraznila, že dotčený zápis automaticky neznamená, že ochrannou známku „Bavaria“ nelze nadále užívat.

31. Bayerischer Brauerbund, Rada jakož i česká, německá, řecká a italská vláda tvrdí, že otázka je nepřipustná. Vzhledem k tomu, že společnosti Bavaria a Bavaria Italia jsou bezprostředně a osobně dotčeny nařízením č. 1347/2001, jak jasně vyplývá ze třetího a čtvrtého bodu odůvodnění tohoto nařízení, ale podle článku 230 ES nepodaly žalobu na jeho neplatnost, nemohou se před vnitrostátními soudy dovolávat protiprávnosti tohoto nařízení. Podle Rady ze zápisu provedeného tímto nařízením jasně vyplývalo, že může být dotčeno užívání ochranné známky „Bavaria“. Společnost Bavaria tedy mohla jasně pochopit důsledky tohoto zápisu.

32. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia, Komise a nizozemská vláda naopak tvrdí, že první otázka je přípustná. Tito účastníci řízení tvrdí, že společnosti Bavaria a Bavaria Italia mohly mít oprávněné pochybnosti o tom, zda byly bezprostředně a osobně dotčeny nařízením č. 1347/2001, jelikož účinky tohoto nařízení vůči těmto společnostem vyplynuly z toho, že vnitrostátní soud v rámci před ním projednávané věci uplatnil články 13 a 14 nařízení č. 2081/92, které mají upravit koexistenci starších ochranných známek s později zapsanými CHZO. Komise v této souvislosti

b) Posouzení

33. Otázkou, na kterou je třeba odpovědět nejdříve, vznesenou v této souvislosti předkládajícím soudem, jakož i několika dalšími účastníky řízení, je to, zda první předběžná otázka, která zpochybňuje platnost nařízení č. 1347/2001, jakož i některá ustanovení nařízení č. 2081/92, na kterém je založeno, je nepřipustná s ohledem na skutečnost, že společnosti Bavaria a Bavaria Italia nepodaly žalobu na neplatnost nařízení č. 1347/2001 k Soudu prvního stupně ve lhůtě stanovené v článku 230 ES, i když k tomu mohly být oprávněny.

34. Jak vyplývá z rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf, fyzická nebo právnická osoba v zásadě nemůže nepřímo napadnout platnost aktu orgánu Společenství prostřednictvím žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, pokud tato osoba měla právo tak učinit přímo na základě článku 230 ES⁷.

⁷ — Viz rozsudky ze dne 9. března 1994 (C-188/92, Recueil, s. I-833, body 13 až 15), a ze dne 15. února 2001, Nachi Europe (C-239/99, Recueil, s. I-1197, bod 36).

35. Účelem takového omezení možnosti napadení aktu Společenství prostřednictvím řízení o předběžné otázce je zohlednit zásadu právní jistoty tím, že zabrání tomu, aby akty Společenství, které vyvolávají právní účinky, byly do nekonečna napadány. Jinak by osoba mohla obejít konečnou povahu aktu Společenství, jenž je základem rozhodnutí v její neprospěch i po uplynutí lhůty k podání přímé žaloby stanovené ve čtvrtém odstavci článku 230 ES⁸.

36. Z ustálené judikatury však jasně vyplývá, že se jednotlivec nemůže před vnitrostátním soudem dovolávat protiprávnosti aktu Společenství a napadat jeho platnost nepřímo podle článku 234 ES, pouze v případě, kdy právo podat žalobu na neplatnost tohoto aktu bylo podle článku 230 ES zřejmé a nepochybné⁹.

37. Jelikož se projednávána věc týká nařízení, je třeba položit otázku, zda by případná žaloba podaná společnostmi Bavaria nebo Bavaria Italia proti nařízení č. 1347/2001 byla bez jakékoliv pochybnosti přípustná vzhledem k tomu, že jeho ustanovení ve skutečnosti

představují rozhodnutí, která se jich bezprostředně a osobně dotýkají¹⁰.

38. Podle mého názoru není prokázáno, že se jedná o takový případ.

39. Pokud jde zaprvé o podmínku týkající se bezprostředního dotčení¹¹, je třeba poznamenat, že otázka, zda a do jaké míry je právní postavení společnosti a majitelů ochranných známek, jiných než jsou ty společnosti, které užívají název „Bayerisches Bier“ zapsané nařízením č. 1347/2001 jako CHZO, dotčeno tímto nařízením, závisí ve skutečnosti na rozsahu ochrany související s takovým zápisem. Otázka, zda užívání takového názvu, jako je „Bavaria“, je dotčeno zápisem názvu „Bayerisches Bier“ jako CHZO, v důsledku toho závisí hlavně na tom, zda užívání dotčeného názvu za podmínek stanovených článkem 13 nařízení č. 2081/92, nebo, pokud je dotčený název chráněn jako ochranná známka za podmínek stanovených v článku 14 uvedeného nařízení, porušuje CHZO.

40. Odpověď na tuto otázku nicméně automaticky a bez dalšího nevyplývá z nařízení č. 1347/2001 nebo z nařízení č. 2081/92, což

8 — V tomto smyslu viz rozsudek TWD Textilwerke Deggendorf (uvedený v poznámce 7, body 16 až 18); rozsudek Nachi Europe (uvedený v poznámce 7, bod 37), a rozsudek ze dne 8. března 2007, Roquette Frères (C-441/05, Sb. rozh. s. I-1993, bod 40).

9 — V tomto smyslu viz mimo jiné rozsudek TWD Textilwerke Deggendorf (uvedený v poznámce 7, body 24 a 25); rozsudek Nachi Europe (uvedený v poznámce 7, bod 37); rozsudek Roquette Frères (uvedený v poznámce 8, body 40 a 41), a rozsudek ze dne 12. prosince 1996, Accrington Beef a další (C-241/95, Recueil, s. I-6699, bod 15).

10 — Viz rozsudek Roquette Frères (uvedený v poznámce 8, bod 41), a rozsudek Nachi Europe (uvedený v poznámce 7, bod 37).

11 — Ohledně této podmínky viz, mimo jiné, rozsudek ze dne 5. května 1998 Dreyfus v. Komise (C-386/96, Recueil, s. I-2309, bod 43 a citovaná judikatura).

víceméně prokazuje samotná podstata projednávané věci.

41. V této souvislosti také někteří z účastníků tohoto řízení správně poznamenali, že pokud se jedná konkrétněji o čl. 14 odst. 2 nařízení č. 2081/92, přísluší vnitrostátním soudu, aby rozhodl, zda podmínky uvedené v tomto ustanovení jsou splněny, a zda v důsledku toho lze takovou ochrannou známku, jako je „Bavaria“, nadále užívat¹².

42. Konečně je přinejmenším sporné – a to je také otázka, která vyvstala v rámci tohoto řízení – do jaké míry může být právní postavení společnosti Bavaria přímo dotčeno samotným třetím a čtvrtým bodem odůvodnění nařízení.

43. S ohledem na výše uvedené podle mého názoru nelze tvrdit, že je zřejmé, že společnost Bavaria je pro účely podání žaloby na neplatnost podle čtvrtého pododstavce článku 230 ES nařízením č. 1347/2001 ve spojení s nařízením č. 2081/92 dotčena bezprostředně.

44. Zadruhé, pokud jde o požadavek, aby napadeným aktem byly osoby, které ho napadají, dotčeny osobně, to znamená, že se jich podle „testu Plaumann“ dotýká „z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ně zvláštní, nebo z důvodu faktické situace, která je vymezuje vzhledem ke všem ostatním osobám“¹³, je podle mého názoru třeba projednávaný případ odlišit od případu v rozsudku Codorníu, na který odkazuje několik účastníků tohoto řízení.

45. Zprvce, na rozdíl od situace v rozsudku Codorníu, kdy bylo jasné, že ustanovení Společenství sporné v uvedené věci tím, že se právo používat výraz „crémant“ vyhradilo výrobcům z Francie a Lucemburska, zabránilo společnosti Codorníu v používání její grafické ochranné známky „Grand Cremant de Codorníu“¹⁴, není v projednávané věci tak zřejmé, do jaké míry má CHZO „Bayerisches Bier“ vliv na používání ochranné známky „Bavaria“, a tudíž nakolik odlišuje majitele této ochranné známky od ostatních hospodářských subjektů ve smyslu uvedeného rozsudku.

46. Druhá, a možná ještě důležitější, je skutečnost, že ačkoliv je ochranná známka „Bavaria“ spolu s ochrannou známkou „Høker Bajer“ specifikována tím, že je výslovně uvedena ve třetím a čtvrtém bodě odůvodnění napadeného nařízení, je podle mého názoru

12 — Viz rozsudek ze dne 4. března 1999, Gorgonzola (C-87/97, Recueil, s. I-1301, bod 36); viz také body 156 až 158 níže.

13 — Viz rozsudky ze dne 15. července 1963, Plaumann v. Komise (25/62, Recueil, s. 107); ze dne 18. května 1994, Codorníu (C-309/89, Recueil, s. I-1853, bod 20), a ze dne 25. července 2002, Unión de Pequeños Agricultores v. Rada (C-50/00 P, Recueil, s. I-6677, bod 36).

14 — Rozsudek Codorníu (uvedený v poznámce 13, body 21 a 22).

také třeba vzít v úvahu podstatu tohoto odkazu, zejména prohlášení, že užívání ochranné známky „Bavaria“ by nemělo být nepříznivě dotčeno zápisem „Bayerischer Bier“ jako CHZO.

2. K věci samé

a) První podotázka týkající se právního základu nařízení č. 2081/92

47. Z toho vyplývá, že společnosti Bavaria a Bavaria Italia podle mého názoru mohly mít oprávněně pochybnosti o tom, zda jsou bezprostředně a osobně dotčeny nařízením č. 1347/2001, ve spojení s nařízením č. 2081/92, a že není zřejmé, že žaloba, kterou by podaly podle článku 230 ES, by byla přípustná¹⁵.

49. Touto otázkou předkládající soud zpochybňuje legalitu nařízení č. 2081/92, protože se vztahuje na pivo. Vzhledem k tomu, že pivo je alkoholický nápoj, nemůže být považováno za „potravinu“, tak jako v uvedeném nařízení, a v důsledku toho by mělo být vyloučeno z působnosti tohoto nařízení. Předkládající soud také zpochybňuje legalitu nařízení č. 2081/92 s ohledem na skutečnost, že jelikož pivo není uvedeno mezi „zemědělskými produkty“ uvedenými v příloze I Smlouvy o ES, články 32 ES a 37 ES nejsou vhodným právním základem pro přijetí tohoto nařízení.

i) Hlavní argumenty účastníků řízení

48. Proto se domnívám, že první předběžná otázka je přípustná.

50. Nizozemská vláda a společnosti Bavaria a Bavaria Italia sdílí pochybnosti vyjádřené v první podotázce. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia tvrdí, že zahrnutí piva mezi „potravinu“ je svévolné a nesprávné a že pivo by mělo být vyloučeno z působnosti nařízení č. 2081/92 ve stejném rozsahu, jako bylo na základě druhého pododstavce čl. 1 odst. 1 tohoto nařízení vyloučené víno. Dodávají, že nařízení č. 2081/92 a č. 1347/2001 se na pivo vztahují pouze okrajově. Podle společností Bavaria a Bavaria Italia, právní povaha CHZO

¹⁵ — Dodávám, že pokud by Soudní dvůr dospěl k závěru, že za skutkových a právních okolností projednávané věci, kdy bylo samotným dotčeným nařízením přinejmenším naznačeno, že Bavaria nebude sporným zápisem dotčena, měla společnost Bavaria přesto podat žalobu na neplatnost, a tedy pokud by Soudní dvůr zaujal relativně restriktivní postoj k přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se platnosti, mohlo by to vést k vybízení k podávání zbytečných „preventivních“ žalob na neplatnost, například majiteli ochranných známek, což by nebylo v zájmu řádné správy soudnictví ve Společenství.

jako skutečného práva duševního vlastnictví učinila nezbytným nařízení č. 2081/92 založit nikoliv na článku 37 ES, ale na článku 308 ES nebo na člancích 94 ES a 95 ES.

a že není třeba vyloučit všechny alkoholické nápoje.

51. Bayerischer Brauerbund, Komise a Rada, jakož i německá, řecká a italská vláda zpochybňují výklad navrhaný předkládajícím soudem a tvrdí, že článek 37 ES je vhodným právním základem pro přijetí nařízení č. 2081/92. Navíc a obecněji italská vláda nesouhlasí s tím, že by legalita nařízení č. 2081/92 mohla být zpochybňována za účelem napadení legality nařízení č. 1347/2001.

53. Bayerischer Brauerbund, Komise a Rada, jakož i německá a italská vláda také tvrdí, že primárním nebo prvořadým cílem nařízení č. 2081/92 je cíl uvedený v článku 37 ES a v souladu s judikaturou Soudního dvora je to právě toto ustanovení, které je třeba použít jako právní základ.

ii) Posouzení

52. Podle německé vlády a Rady je pivo považováno za potravinu s ohledem na definici „potravin“ stanovenou v článku 2 nařízení (ES) č. 178/2002¹⁶. Německá vláda rovněž tvrdí, stejně jako italská vláda, že ze schematického výkladu nařízení č. 2081/92 vyplývá, že vyloučení vína a destilátů z jeho působnosti je založeno na jiných důvodech,

54. Zprv je třeba odmítnout názor, že pivo nemá být považováno za „potravinu“, a proto nemělo být jako takové zařazeno do přílohy I nařízení č. 2081/92. Jak při jednání zdůraznila česká vláda, tomuto názoru odporuje nejen důležitá role, jakou pivo již tradičně hraje v gastronomii a stravovacích návycích v několika členských státech. Také se zdá, jak poznamenala německá vláda a Rada, že pivo splňuje například definici „potravin“ podle článku 2 nařízení č. 178/2002, podle níž se „potravinou“ rozumí „jakákoli látka nebo

16 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. 2002, L 31, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 463).

výrobek, zpracované, částečně zpracované nebo nezpracované, které jsou určeny ke konzumaci člověkem nebo u nichž lze důvodně předpokládat, že je člověk bude konzumovat“.

společné zemědělské politiky uvedených v článku 33 ES¹⁷.

55. Zadruhé je třeba poznamenat, že ze skutečnosti, že se zákonodárce Společenství rozhodl vinařské produkty a destiláty vyloučit z působnosti uvedeného nařízení, jak je uvedeno v čl. 1 odst. 1 nařízení č. 2081/92, nelze dovodit, že neměl pravomoc zahrnout některé alkoholické nápoje, nebo konkrétněji pivo, do působnosti tohoto nařízení. Jak jasné vyplývá z osmého bodu odůvodnění nařízení č. 2081/92, vína a destiláty nebyly zahrnuty do nařízení z toho důvodu, že se na tyto nápoje již vztahují zvláštní právní předpisy Společenství poskytující vyšší úroveň ochrany.

57. Z ustálené judikatury také vyplývá, že pokud přezkum aktu Společenství ukáže, že sleduje dvojí cíl nebo že má dvě složky, a pokud je jeden nebo jednu z nich možno identifikovat jako hlavní nebo převažující cíl nebo složku, zatímco druhý cíl nebo složka je pouze vedlejší, musí být akt založen na jediném právním základu, a sice na tom, který je vyžadován hlavním nebo převažujícím cílem nebo složkou¹⁸.

58. Obdobně Soudní dvůr v kontextu srovnatelném s kontextem v projednávané věci konstatoval, že v případě, že legislativní akt přispívá k dosažení jednoho nebo více cílů společné zemědělské politiky uvedených v článku 33 ES, musí být přijat na základě článku 37 ES, i když se kromě toho, že se uplatňuje především na produkty uvedené v příloze Smlouvy, na které odkazuje tento článek, vztahuje také na jiné produkty, které v uvedené příloze zahrnuty nejsou¹⁹.

56. Pokud jde zatím o použití článku 37 ES jako právního základu, ačkoliv pivo není jedním ze zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o ES, z ustálené judikatury vyplývá, že tento článek je vhodným právním základem pro jakýkoli právní předpis týkající se výroby a uvádění zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy na trh, což přispívá k dosažení jednoho nebo více cílů

17 — V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. února 1988, Spojené království v. Rada (68/86, Recueil, s. 855, bod 14); ze dne 23. února 1988, Spojené království v. Rada (131/86, Recueil, s. 905, bod 19); ze dne 16. listopadu 1989, Komise v. Rada (C-131/87, Recueil, s. 3743, bod 28), a ze dne 5. května 1998, Spojené království v. Komise (C-180/96, Recueil, s. I-2265, bod 133).

18 — Viz, mimo jiné, rozsudky ze dne 29. dubna 2004, Komise v. Rada (C-338/01, Recueil, s. I-4829, bod 55); ze dne 17. března 1993, Komise v. Rada (C-155/91, Recueil, s. I-939, body 19 a 21), a ze dne 30. ledna 2001, Španělsko v. Rada (C-36/98, Recueil, s. I-779, bod 59).

19 — V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. listopadu 1989, Komise v. Rada (C-11/88, Recueil, s. 3799, bod 15), a rozsudek Spojené království v. Komise (uvedený v poznámce 17, body 133 a 134).

59. V tomto ohledu se zdá, že nařízení č. 2081/92 mohlo být platně přijato na základě článku 37 ES, jelikož je zřejmé, že se vztahuje především na výrobky, které jsou uvedeny v příloze I Smlouvy, a pouze na omezený počet jiných produktů jako je pivo, které nejsou uvedeny v této příloze. Skutečnost, že se toto nařízení vztahuje rovněž na pivo, které není uvedeno v příloze I Smlouvy, tudíž podle mého názoru sama o sobě nezpochybňuje volbu článku 37 ES jako právního základu, a to zejména vzhledem k tomu, že pivo představuje produkt, jehož výroba a uvádění na trh výrazně přispívá k dosažení cílů společné zemědělské politiky.

60. Proto se domnívám, že důvod neplatnosti týkající se právního základu nařízení č. 2081/92 je neopodstatněný.

b) Druhá podotázka týkající se platnosti článku 17 nařízení č. 2081/92

61. Podstatou druhé podotázky vnitrostátního soudu je, zda článek 17 nařízení č. 2081/92, na jehož základě bylo schváleno nařízení č. 1347/2001, je neplatný z důvodu, že zrychlený postup zápisu, který je v něm stanovený, je jasným porušením zásad trans-

parentnosti a právní jistoty vzhledem k tomu, že v žádném ustanovení pro dotčené hospodářské subjekty není upraveno právo vznést námitku.

i) Hlavní argumenty účastníků řízení

62. Podle nizozemské vlády a společností Bavaria a Bavaria Italia jsou důvody neplatnosti uvedené ve druhé podotázce opodstatněné.

63. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia poukazují na rozdíl mezi článkem 17 nařízení č. 2081/92 a článkem 7 tohoto nařízení, který výslovně upravuje právo vznést námitku v běžném postupu zápisu. Znění třináctého bodu odůvodnění nařízení č. 692/2003 implicitně uznává, že článek 17 nařízení č. 2081/92 je neplatný. Kromě toho rozsudek Kühne²⁰ není podle jejich názoru v projednávané věci použitelný, jelikož dotčené třetí osoby mohly hrát aktivní roli ve vnitrostátním řízení, v rámci něhož podala německá vláda žádost o zápis.

20 — Rozsudek ze dne 6. prosince 2001 (C-269/99, Recueil, s. I-9517).

64. Bayerischer Brauerbund, Komise a Rada, jakož i německá, řecká a italská vláda s výkladem navrhovaným předkládajícím soudem nesouhlasí. V podstatě tvrdí, že i když článek 17 nařízení č. 2081/92 neupravuje právo vznést námitku ve smyslu článku 7, nic to nemění na tom, že dotčené třetí osoby mohou vznést své námitky před orgány členských států, které je pak mohou předložit výboru zřízenému v souladu s článkem 15 nařízení, jak se ostatně stalo v projednávaném případě. Zároveň zdůrazňují, že hlavním důvodem pro zrušení článku 17 nařízení č. 2081/92 bylo to, že tento článek byl původně koncipován jako přechodné ustanovení a jeho účinky se vyčerpaly.

65. Komise a Rada zdůrazňují, že Soudní dvůr několikrát uznal legalitu článku 17 nařízení č. 2081/92 a že postup stanovený v tomto ustanovení nevede k tomu, že by věcné podmínky zápisu byly zkoumány bez náležité péče, jak je zřejmé z projednávané věci, spíše naopak. Dodávají, že třináctý bod odůvodnění nařízení č. 692/2003 pouze obsahuje určité poznámky, pokud jde o potíže, které vznikají v důsledku neexistence práva vznést námitku podle článku 17 nařízení č. 2081/92, legalitu tohoto ustanovení však nezpochybňuje.

ii) Posouzení

66. Na rozdíl od tvrzení nizozemské vlády a společností Bavaria a Bavaria Italia lze

z rozsudku Kühne²¹ dovodit, že zjednodušený postup zápisu podle článku 17 nařízení č. 2081/92 nebyl Soudním dvorem považován za protiprávní proto, že – na rozdíl od stavu v rámci běžného postupu, kdy se článek 7 tohoto nařízení použije – dotčeným třetím osobám nebylo umožněno vznést proti navrhovanému zápisu námitky.

67. V této věci Soudní dvůr konstatoval, že ačkoli bylo poukazováno na skutečnost, že zjednodušený postup zápisu neposkytl třetím osobám právo vznést námitku proti navrhovanému zápisu, bylo použití tohoto postupu legální i v případě, kdy třetí osoby na vnitrostátní úrovni vznesly námitky proti zápisu sporného označení²². V této souvislosti Soudní dvůr také potvrdil, že právě na vnitrostátní úrovni je třeba vzít v úvahu případné námitky třetích osob, které se domnívají, že zápisem nebo podáním žádosti o zápis jsou porušena jejich práva²³.

68. V tomto ohledu, jak uvedla německá vláda, mohly dotčené osoby z jiných členských států také vznést námitky před příslušnými německými orgány – nebo orgány vlastních

21 — Uvedený v poznámce 20.

22 — V tomto smyslu viz zejména body 35 a 40 rozsudku.

23 — V tomto smyslu viz body 41, 57 a 58 rozsudku.

členských států – pokud jde o zápis sporného CHZO, ačkoli legalita použití zjednodušeného postupu naopak není, jak lze vyvodit z rozsudku Kühne, podmíněna tím, že třetí osoby skutečně této možnosti využijí²⁴.

legalita nebo protiprávnost takového ustanovení sekundárního práva Společenství, jako je článek 17 nařízení č. 2081/92, nezávisí na tom, že jej zákonodárce Společenství případně příslušným způsobem označí v bodu odůvodnění aktu Společenství, kterým je toto ustanovení pozměněno.

69. Z informací dostupných Soudnímu dvoru navíc vyplývá, že společnost Bavaria v rámci legislativního procesu vedoucího k přijetí nařízení č. 1347/2001 skutečně mohla sdělit prostřednictvím nizozemských orgánů svůj postoj Komisi a předložit v tomto směru podrobná vyjádření.

71. Za těchto okolností je výhrada týkající se platnosti článku 17 nařízení č. 2081/92 neopodstatněná.

c) Třetí, čtvrtá a pátá podotázka týkající se případného nesplnění formálních podmínek

70. Dále, pokud jde o zrušení zjednodušeného postupu nařízením č. 692/2003 a pokud jde o třináctý bod odůvodnění tohoto nařízení, který obsahuje odkaz na toto zrušení, souhlasím s Radou a Komisí, že tento bod odůvodnění nepředstavuje „uznání“ zákonodárce Společenství, že takto zrušený zjednodušený postup byl protiprávní. Zaprvé tento bod odůvodnění může být prostě chápán jako uznání, že tento postup vyvolává pochybnosti ohledně právní jistoty a transparentnosti, z čehož nevyplyvá, že by byl z tohoto důvodu protiprávní. Zadruhé a v každém případě

72. Těmito otázkami, které je třeba zkoumat společně, se předkládající soud zaprvé táže, zda označení „Bayerisches Bier“ splňuje podmínky použití zjednodušeného postupu podle článku 17 nařízení č. 2081/92, to znamená, zda v okamžiku podání žádosti o zápis bylo dotčené označení v členském státě, který podal žádost, „právně chráněné“, nebo „vžité“. Zadruhé se předkládající soud táže, zda je nařízení č. 1347/2001 neplatné vzhledem k tomu, že německá vláda ani Komise podmínkám pro zápis CHZO „Bayerisches Bier“ nevěnovaly náležitou pozornost a že žádost o zápis označení nebyla podána včas.

24 — Viz bod 40 uvedeného rozsudku.

i) Hlavní argumenty účastníků řízení

73. Nizozemská vláda a společnosti Bavaria a Bavaria Italia tvrdí, že nebyla splněna ani jedna z podmínek stanovených v článku 17 nařízení č. 2081/92 a že nařízení č. 1347/2001 je z důvodů uvedených předkládajícím soudem neplatné.

74. Pokud jde o podmínku, že název má být „právně chráněný“, společnosti Bavaria a Bavaria Italia poukazují na to, že v okamžiku podání žádosti o zápis v Německu neexistoval žádný systém, který by výslovně upravoval právní ochranu zeměpisných označení. V této souvislosti uvádějí, že pravidla upravující nekalou soutěž, ani kolektivní ochranné známky zapsané jménem Bayerischer Brauerbund nelze považovat za právní ochranu pro účely článku 17 nařízení č. 2081/92, přičemž totéž platí ohledně dvoustranných dohod o ochraně zeměpisných označení uzavřených mezi Německem a Francií (1960), Německem a Itálií (1963), Německem a Řeckem (1964), Německem a Švýcarskem (1967) a Německem a Španělskem (1970)²⁵.

75. Pokud jde o podmínku, že název má být „vžit“, společnosti Bavaria a Bavaria Italia tvrdí, že označení „Bayerisches Bier“ nikdy neoznačovalo konkrétní produkt; naopak označuje jakýkoliv druh piva vyráběného v Bavorsku, i když se vlastnosti těchto piv velmi liší.

76. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia dále tvrdí, že z prohlášení učiněných na podporu zápisu a v nich obsažených věcných připomínek bylo zřejmé, že žádost o zápis byla neopodstatněná a tudíž ověření splnění podmínek podle nařízení č. 2081/92 provedené německou vládou a Komisí bylo zjevně nesprávné. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia v tomto ohledu tvrdí, že původní žádost obsahovala obecný odkaz na všechny druhy piva vyráběné v Bavorsku, aniž by byl činěn rozdíl ve vztahu k ostatním pivům, a že odůvodnění obsažené v nařízení č. 1347/2001 je nedostatečné.

77. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia konečně tvrdí, že změny žádosti o zápis učiněné po uplynutí lhůty stanovené v článku 17 nařízení Rady č. 2081/92 jsou podstatné a je proto legitimní dospět k závěru, že žádost nebyla podána včas.

25 — Francie: BGBl. 1961 II, s. 23 (Úmluva ze dne 8. března 1960, United Nations Treaty Series (UNTS) 1969 II č. 2064, svazek 747, s. 2); Itálie: BGBl. 1965 II, s. 157 (Úmluva ze dne 23. července 1963, United Nations Treaty Series (UNTS) 1967 II č. 1815); Řecko: BGBl. 1965 II, s. 177 (Úmluva ze dne 16. dubna 1964, United Nations Treaty Series (UNTS) 1972 II č. 564, svazek 609, s. 27); Švýcarsko: BGBl. 1969 II, s. 139, a BGBl. 1965 II, s. 157 (Úmluva ze dne 7. března 1967), a Španělsko: BGBl. 1972 II, s. 110 (Úmluva ze dne 11. září 1970, United Nations Treaty Series (UNTS) 1995 II č. 492, svazek 992, s. 87).

78. Bayerischer Brauerbund, Komise, Rada, jakož i německá, řecká a italská vláda naproti tomu v podstatě tvrdí, že vzhledem k dvoustranným dohodám uvedeným výše a k dokumentům předloženým německými orgány jsou v projednávané věci podmínky stanovené v článku 17 nařízení č. 2081/92 splněny. Rada a italská vláda tvrdí, že členským státům v každém případě přísluší, aby posoudily, zda označení bylo právně chráněné nebo vžité. Zadruhé argumenty týkající se posuzování podmínek pro zápis CHZO a uplynutí lhůty pro podání žádosti o zápis jsou neopodstatněné, jelikož žádost byla přezkoumána s náležitou péčí a žádost o zápis byla podána včas. Komise poukazuje v tomto ohledu na to, že podstatné prvky specifikace produktu uvedené v čl. 4 odst. 2 nařízení č. 2081/92 nebyly nikdy změněny.

kládající soud, a o výměnu informací mezi Komisí a německými orgány, ke které došlo po uplynutí šestiměsíční lhůty, je třeba připomenout, že v rozsudku Kühne, který se také týkal žádosti předložené německou vládou, Soudní dvůr konstatoval, že „na rozdíl od článku 5 nařízení č. 2081/92, který výslovně stanoví, že při běžném postupu je k žádosti o zápis třeba přiložit specifikaci, se článek 17 nařízení omezuje na požadavek, aby členské státy Komisy oznámily, které ze svých právně chráněných názvů, nebo v těch členských státech, ve kterých neexistuje žádný systém ochrany, které vžité názvy chtějí zapsat“. Dospěl k závěru, že za těchto okolností článek 17 nařízení č. 2081/92 „nemůže být vykládán tak, že členským státům ukládá, aby ve lhůtě šesti měsíců sdělily konečné znění specifikace a ostatní relevantní dokumenty, tak, že by jakákoliv změna původně předložené specifikace měla za následek použití běžného postupu“²⁶.

ii) Posouzení

79. Pokud jde o otázku týkající se dodržení šestiměsíční lhůty stanovené v článku 17 nařízení č. 2081/92, která by měla být zkoumána jako první, je třeba úvodem poznamenat, že je nesporné, že německá vláda podala původní žádost Komisi dne 20. ledna 1994, tedy před uplynutím lhůty dne 26. ledna 1994.

81. Soudní dvůr v této věci tudíž konstatoval, že dotčené změny²⁷, které byly učiněny po uplynutí šestiměsíční lhůty, nezpůsobily, že použití zjednodušeného postupu je protiprávní²⁸.

80. Pokud se jedná o následné změny původní žádosti, na které poukazuje před-

²⁶ — Viz rozsudek Kühne (uvedený v poznámce 20, bod 32).

²⁷ — Předmětné úpravy se týkaly žádosti o zápis zeměpisného označení a nikoli označení původu, změny oblasti, na kterou se vztahuje, a změny v poměru surovin, které mohou pocházet z jiné než z této oblasti. V tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta F. Jacobse v této věci uvedené v poznámce 20, body 40 a 44.

²⁸ — Viz body 33 a 34 rozsudku.

82. V této souvislosti a s ohledem na přesnost a úplnost, která může být reálně očekávána od členských států, pokud jde o požadavek, že původní žádost musí být podána v šestiměsíční lhůtě stanovené v článku 17 nařízení č. 2081/92, se nezdá, že změny žádosti o zápis a doplňující dokumenty a informace, které poskytla německá vláda v projednávané věci, týkající se zejména různých druhů pív, jichž se žádost týká, podstatně změnily předmět původní žádosti tak, že by se postup zápisu stal protiprávním.

83. V tomto ohledu je zejména třeba poznamenat, že základní prvky specifikace produktu, jako je název produktu a zeměpisné označení „Bayerisches Bier“, popis produktu a vymezení zeměpisné oblasti zůstaly během postupu zápisu nezměněny.

84. Došel jsem tudíž k závěru, že žádost o zápis označení „Bayerisches Bier“ nemá být považována za žádost podanou po uplynutí lhůty stanovené v článku 17 nařízení č. 2081/92.

85. Aby bylo možné posoudit, zda jsou opodstatněné další důvody uplatněné před-

kládajícím soudem týkající se splnění formálních podmínek v rámci zjednodušeného postupu, je vhodné připomenout rozdělení pravomocí a povinností v systému zápisu zavedeném nařízením č. 2081/92 mezi dotýčným členským státem na jedné straně a Komisí na straně druhé, které Soudní dvůr vložil v rozsudku Kühne²⁹.

86. V rámci tohoto systému přísluší dotýčnému členskému státu, aby jak v rámci běžného, tak i zjednodušeného postupu ověřil, zda žádost o zápis je odůvodněna s ohledem na podmínky stanovené nařízením č. 2081/92 a aby, pokud se domnívá, že jsou podmínky uvedené v tomto nařízení splněny, žádost předal Komisi. Komise provádí pouze „jednoduchý formální přezkum“ splnění těchto podmínek³⁰.

87. Soudní dvůr připsal tento systém rozdělení pravomocí zejména tomu, že zápis předpokládá ověření splnění určitých podmínek, což ve značné míře vyžaduje od dotýčného členského státu důkladnou znalost zvláštních skutečností, k jejichž ověření mají příslušné orgány tohoto státu nejlepší předpoklady³¹.

29 — Uvedený v poznámce 20, body 50 až 54.

30 — Viz rozsudek Kühne (uvedený v poznámce 20, bod 52).

31 — Viz bod 53 tohoto rozsudku.

88. V této souvislosti, pokud předkládající soud poukazuje zaprvé na případné selhání německé vlády při řádném posouzení splnění podmínek pro zápis označení „Bayerisches Bier“ před podáním žádosti, stačí poznamenat, že k rozhodnutí o legalitě žádosti o zápis je příslušný vnitrostátní soud³².

89. Z druhé pokud jde o otázku, zda Komise v projednávané věci řádně splnila svou povinnost ověřit splnění podmínek pro zápis stanovených v nařízení č. 2081/92, je třeba uvést, že žádná skutečnost vyplývající ze spisu obecně nenaznačuje, že Komise nesplnila svou povinnost provést požadovaný formální přezkum. Naopak, jak správně zdůraznila Komise a Rada, ukazuje se, že sporné označení bylo zapsáno až po zdlouhavém řízení trvajícím sedm let a po rozsáhlé diskusi a posuzování otázky, zda byly v daném případě splněny různé podmínky pro zápis. V tomto ohledu je třeba také uvést, že samotný první bod odůvodnění nařízení č. 1347/2001 uvádí, že byly požadovány doplňující informace, aby byl zajištěn soulad zápisu „Bayerischer Bier“ s články 2 a 4 nařízení č. 2081/92.

90. Podle mého názoru je tudíž zjevně neopodstatněná všeobecná výtku, že otázce

splnění podmínek pro zápis podle článku 17 nařízení č. 2081/92 nebyla věnována náležitá pozornost.

91. Konečně, pokud jde o otázku předkládajícího soudu, zda označení „Bayerisches Bier“ bylo „právně chráněné“ nebo „vžité“, jak je vyžadováno podle článku 17 nařízení Rady č. 2081/92, je třeba znovu poznamenat, že toto posouzení přísluší provést příslušným orgánům dotýčných členských států a není-li toto posouzení zjevně nesprávné, může Komise na jeho základě provést zápis označení³³.

92. V této souvislosti je třeba v projednávané věci uvést, že pokud společnosti Bavaria a Bavaria Italia tvrdí, že v Německu neexistoval žádný systém výslovně upravující právní ochranu zeměpisných označení nebo alespoň systém se srovnatelným účinkem nebo účelem, jsou podle mého názoru jejich argumenty založeny na nesprávném pochopení nebo v každém případě příliš úzkém pochopení čl. 17 odst. 1 nařízení č. 2081/92. Je

32 — V tomto smyslu viz rozsudek Kühne (uvedený v poznámce 20, body 57 a 58).

33 — V tomto smyslu viz rozsudek Kühne (uvedený v poznámce 20, zejména bod 60).

třeba vzít v úvahu skutečnost, že v okamžiku, kdy systém ochrany Společenství zavedený nařízením č. 2081/92 vstoupil v platnost, obdobný systém na ochranu označení původu a zeměpisných označení v řadě členských států, včetně Německa, neexistoval³⁴. Pojmy „právně chráněné názvy“ a „vžitě názvy“ by proto neměly být vykládány úzce, jelikož každý jejich výklad musí umožnit jednotlivým členským státům, i přes jejich rozdílné právní tradice, žádat o zápis označení zjednodušeným postupem.

etiketami obsahujícími název „Bayerisches Bier“ a s některými publikacemi, které jí předložila německá vláda, vyvodila, že se tento název vžil, přičemž tento závěr lze podle mého názoru platně vyvodit nebo v každém případě ho lze vyvodit bez zjevného pochybení. V tomto ohledu je třeba doplnit, že právní ochrana a vžití názvu se nutně nemusí vzájemně vylučovat, zejména pokud je vžití názvu v některých systémech předpokladem vzniku právní ochrany tohoto názvu.

93. S ohledem na výše uvedené souhlasím s německou vládou, že pět dvoustranných dohod o ochraně označení „Bayerisches Bier“ uvedených v žádosti o zápis by samo o sobě postačovalo k prokázání právní ochrany tohoto názvu v Německu pro účely použití zjednodušeného postupu.

95. Zdá se tedy, že Komise mohla oprávněně předpokládat, že označení „Bayerisches Bier“ splňuje podmínky spočívající v právní ochraně nebo vžitosti, které jsou vyžadované pro zápis zjednodušeným postupem podle článku 17 nařízení č. 2081/92.

94. Navíc se v každém případě zdá, že Komise z těchto dohod, ve spojení s různými pivními

96. Proto je třeba konstatovat, že důvody uvedené předkládajícím soudem týkající se případného nesplnění formálních podmínek pro uplatnění zjednodušeného postupu podle článku 17 nařízení č. 2081/92 nejsou opodstatněné.

34 — Viz rozsudek Kühne (uvedený v poznámce 20, bod 33); v této souvislosti viz také rozsudek ze dne 25. října 2005, Německo a Dánsko v. Komise (C-465/02 a C-466/02, Sb. rozh. s. I-9115, bod 98).

d) Šestá a sedmá podotázka týkající se případného nesplnění věcných podmínek stanovených v čl. 2 odst. 2 písm. b), čl. 3 odst. 1 a čl. 17 odst. 2 nařízení č. 2081/92

stuje přímá vazba mezi jakoukoliv jakostí, pověstí nebo jinými vlastnostmi dotyčného piva a jeho zvláštním zeměpisným původem v Bavorsku.

97. Podstatou těchto podotázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda zápis „Bayerisches Bier“ jako CHZO by mohl být neplatný, jelikož se ve skutečnosti jedná o „název, který zdruhověl“, a nevykazuje „přímou vazbu“ mezi jakostí, pověstí nebo jinými vlastnostmi a jeho zvláštním zeměpisným původem (Bavorsko) ve smyslu rozsudku Warsteiner³⁵, takže nesplňuje věcné podmínky stanovené v čl. 2 odst. 2 písm. b), čl. 3 odst. 1 a čl. 17 odst. 2 nařízení č. 2081/92.

100. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia dále tvrdí, že druhová povaha označení „Bayerisches Bier“ vychází z rozšířeného používání bavorského výrobního postupu založeného na spodním kvašení. Používání slova „Bavaria“, nebo jeho překladů v jiných jazycích jako součást názvů, ochranných známek a etiket společností z celého světa, včetně Německa, a jako synonymum pro pivo alespoň ve třech členských státech (Dánsko, Švédsko a Finsko), to potvrzuje.

i) Hlavní argumenty účastníků řízení

98. Podle nizozemské vlády a společností Bavaria a Bavaria Italia jsou důvody neplatnosti uvedené v těchto podotázkách opodstatněné.

101. Bayerischer Brauerbund, Komise a Rada, jakož i německá, řecká a italská vláda s výkladem navrhaným předkládajícím soudem nesouhlasí.

99. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia zaprvé tvrdí, že vzhledem k tomu, že Bavorsko je spolkovou zemí, je zápis CHZO se stejným názvem v případě, kdy k tomu neexistuje žádný zvláštní důvod, v rozporu s čl. 2 odst. 2 písm. b) nařízení č. 2081/92. Zadruhé neexi-

102. Zejména s ohledem na podmínky stanovené v čl. 2 odst. 2 písm. b) nařízení č. 2081/92 Komise zaprvé tvrdí, že přísluší dotyčnému

35 — Rozsudek ze dne 7. listopadu 2000 (C-312/98, Recueil, s. I-9187).

členskému státu, aby ověřil, zda jsou tyto podmínky splněny, přičemž Komise a Rada provádějí jen okrajové kontroly omezené na neexistenci zjevných pochybení.

ii) Posouzení

103. V každém případě, jak tvrdí Bayerischer Brauerbund, Komise, Rada a německá a italská vláda, určujícím faktorem odůvodňujícím zápis „Bayerisches Bier“ jako CHZO podle nařízení č. 1347/2001 nebyla ani tak jakost piva, nebo jiná jeho vlastnost, ale jeho pověst. Kromě toho je zřejmé, že pojem „země“ odkazuje na členský stát nebo třetí zemi, ale nikoliv na region.

104. Pokud jde o druhovou povahu výrazu, sdílejí tito účastníci řízení názor, že z předkládacího usnesení nevyplývá nic, na základě čeho by měly být body odůvodnění nařízení č. 1347/2001 neplatné. Italská vláda dodává, že tuto věc lze vznést pouze v průběhu řízení o zápisu a že se společností Bavaria a Bavaria Italia v každém případě nepodařilo prokázat, že v okamžiku podání žádosti o zápis toto označení zdruhovělo. Bayerischer Brauerbund tvrdí, že se jedná o skutkové otázky, k jejichž posouzení není příslušný Soudní dvůr v rámci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Německá vláda znovu odkazuje na dvoustranné dohody uvedené v bodě 74 výše na důkaz toho, že toto označení nezdruchovělo.

105. Úvodem je třeba poznamenat, že i když zápis v rámci zjednodušeného postupu předpokládá, že dotčený název splňuje věcné podmínky stanovené nařízením č. 2081/92, které vyplývají z definice pojmu zeměpisné označení stanovené v čl. 2 odst. 2 písm. b) tohoto nařízení a ze zákazu zápisu názvů, které jsou druhové nebo které zdruhověly, stanoveného čl. 3 odst.1 a čl. 17 odst. 2 uvedeného nařízení³⁶, a přestože Komise má za úkol před zápisem ověřit, že tento název tyto podmínky splňuje³⁷, soudní přezkum merita těchto otázek musí nicméně v některých ohledech zůstat omezen.

106. Tato omezení vyplývají jednak ze skutečnosti, která byla uvedena výše, že povinnost Komise ověřit splnění věcných podmínek

36 — V tomto smyslu mimo jiné viz rozsudek ze dne 16. března 1999, *Dánsko, Německo a Francie v. Komise* (C-289/96, C-293/96 a C-299/96, Recueil, s. I-1541, bod 92).

37 — V tomto smyslu viz bod 86 výše a rozsudek *Dánsko, Německo a Francie v. Komise* (uvedený v poznámce 36, zejména jeho bod 54).

stanovených nařízením č. 2081/92 může být v důsledku rozdělení pravomocí mezi dotčeným členským státem a Komisí omezena, pokud takové ověření vyžaduje důkladnou znalost věcí, k jejichž ověření mají příslušné orgány tohoto státu nejlepší předpoklady³⁸.

„Bayerisches Bier“ nařízením č. 1347/2001 by měl být považován za neplatný.

107. Kromě toho vzhledem k tomu, že Komisi přísluší, aby prováděla nezbytná posouzení splnění věcných podmínek pro zápis, je třeba poznamenat, že v rozsahu, v němž je zřejmé, že takové posouzení může zahrnovat komplexní a věcně citlivá rozhodnutí, což je zvláště případ týkající se otázky, zda výraz v členských státech zdruhověl, či nikoliv, by Komisi měl být vskutku přiznán určitý prostor pro uvážení³⁹.

109. Pokud jde o soulad s čl. 2 odst. 2 písm. b) nařízení č. 2081/92, požaduje tento článek především existenci přímé vazby mezi určitou jakostí, pověstí nebo jinými vlastnostmi produktu a jeho zvláštním zeměpisným původem⁴⁰.

110. V tomto ohledu Komise a Rada upřesnily, že rozhodnutí o zápisu názvu „Bayerisches Bier“ jako CHZO bylo v souladu s předloženou specifikací založené především na pověsti, která je podle jejich názoru s pívem pocházejícím z Bavorska obecně spojena.

108. Vzhledem k těmto skutečnostem si nemyslím, že skutečnosti uvedené předkládajícím soudem ohledně věcných podmínek nařízení č. 2081/92 prokazují, že zápis názvu

111. Komise zjevně usoudila, že zvláštní pověst piva vyráběného v Bavorsku v okamžiku zápisu vycházela z dlouhé tradice pivovarnictví v Bavorsku a z dřívějších opatření přijatých za účelem zajištění určité jakosti výroby, o čemž svědčí například německý „Reinheitsgebot“ z roku 1516. Takový závěr lze podle mého názoru oprávněně vyvodit.

38 — V tomto smyslu viz body 85 až 87 výše, a rozsudek Kühne (uvedený v poznámce 20, body 50 až 54 a 59 a násl.).

39 — V tomto smyslu viz judikatura v různých oblastech práva Společenství, která se týká výkonu pravomocí orgánů Společenství ve věcech zahrnujících komplexní hospodářské nebo sociální posouzení: mimo jiné rozsudky ze dne 14. prosince 2000, Itálie v. Komise (C-99/99, Recueil, s. I-11535, bod 26); ze dne 19. listopadu 1998, Spojené Království v. Rada (C-150/94, Recueil, s. I-7235, bod 49); ze dne 12. března 2002, Omega Air a další (C-27/00 a C-122/00, Recueil, s. I-2569, bod 65); rozsudek ze dne 12. října 2004, Nicoli v. Eridania (C-87/00, Sb. rozh. s. I-9397, bod 37); ze dne 29. dubna 2004, Itálie v. Komise (C-372/97, Recueil, s. I-3679, bod 83), a ze dne 14. ledna 1997, Španělsko v. Komise (C-169/95, Recueil, s. I-135, bod 34).

40 — Viz rozsudek Warsteiner (uvedený v poznámce 35, bod 43), a rozsudek ze dne 7. května 1997, Pistre a další (C-321/94 až C-324/94, Recueil, s. I-2343, bod 35).

112. Pokud předkládající soud také uvedl, že na trhu v současné době neexistuje žádný produkt nazvaný „Bayerisches Bier“, který by měl takovou přímou vazbu se svým původem, ale pouze velké množství piv různých druhů, jejichž jediným společným rysem je okolnost, že jsou vyráběna pivovary v Bavorsku, zdá se, že tato výhrada je založena na nepochopení povahy CHZO a na záměně pojmu CHZO a pojmu ochranná známka. Pro účely zápisu CHZO není rozhodující, zda jakost, pověst nebo jiné vlastnosti konkrétního druhu nebo značky piva lze přičíst jeho zeměpisnému původu, ale to, zda taková vazba může být prokázána mezi nápojem „pivo“ a dotčeným zeměpisným původem. Obdobně, CHZO nemají rozlišovat mezi specifickými produkty nebo výrobci, ale mohou být používána všemi výrobci v souvislosti se všemi produkty, v tomto případě v souvislosti se všemi druhy piva, které pocházejí z dotčené zeměpisné oblasti, a které splňují příslušné specifikace produktu.

113. Zadruhé podle definice zeměpisného označení v čl. 2 odst. 2 písm. b) nařízení č. 2081/92 musí takové označení obsahovat „název regionu, určitého místa nebo ve výjimečných případech země“.

114. I když by bylo stále výjimečně možné sporné CHZO zapsat, i pokud by mělo být

Bavorsko považováno za „zemí“, domnívám se, že je třeba tento názor zastávaný společnostmi Bavaria a Bavaria Italia a nizozemskou vládou odmítnout. Bavorsko je *spolkovou zemí*, a tudíž jedním ze spolkových subjektů německého spolkového státu a jako takové není vhodné – jelikož je zřejmé, že země je Německo, – považovat za „zemí“ ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) nařízení č. 2081/92 také Bavorsko. Bavorsko je ve smyslu uvedeného ustanovení třeba považovat spíše za „region“, a to za region s obzvláště silnou kulturní identitou a zejména s tradicemi, ve kterých má také pivo své významné místo.

115. Z údajů předkládajícího soudu tudíž nevyplývá, že zápis „Bayerisches Bier“ není v souladu s požadavky uvedenými v článku 2 odst. 2 písm. b) nařízení č. 2081/92.

116. Pokud jde o otázku, zda by označení „Bayerischer Bier“ mělo být považováno za druhový výraz ve smyslu čl. 3 odst. 1 a čl. 17 odst. 2 nařízení č. 2081/92, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je v rámci posouzení druhové povahy určitého názvu nutné „vzít v úvahu místa výroby dotčeného výrobku, existující jak uvnitř členského státu, v jehož prospěch bylo dotčené označení zapsáno, tak i mimo tento členský stát, spotřebu tohoto výrobku a způsob, jakým je tento název vnímán spotřebiteli uvnitř uvede-

ného členského státu a mimo něj, existenci zvláštních vnitrostátních předpisů týkajících se uvedeného výrobku, jakož i způsob, jakým byl uvedený název použit v právu Společenství“⁴¹.

117. Pokud jde konkrétněji o argument předkládajícího soudu, že sporné označení bylo historicky od 19. století používáno k označení zvláštního výrobního postupu založeného na metodě spodního kvašení, která pochází z Bavorska, avšak následně se rozšířila po celé Evropě, je třeba především poznamenat, že i kdyby tomu tak bylo, stejně tak jako název produktu původně související s určitým regionem může časem zdruhovět, je možné původně druhové pojmy opět použít jako zeměpisné označení produktu, jak tomu podle Komise a Rady bylo v případě „Bayerisches Bier“ po roce 1940.

118. Navíc, jak v této souvislosti zdůraznila Komise a jak také vyplývá z pátého bodu odůvodnění nařízení č. 1347/2001, Komise vyzvala všechny členské státy, aby předložily informace, týkající se užívání názvu „Bayerisches Bier“ nebo jeho částí, aby s ohledem na situaci ve Společenství jako celku posoudila, zda má tento výraz druhovou povahu.

119. I když je pravda, jak zdůraznily společnosti Bavaria a Bavaria Italia, že pět členských států uvedlo, že tento název nebo jeho překlady mohly v těchto členských státech zdruhovět, Komise po posouzení jí dostupných důkazů zjistila, že pouze v Dánsku se pojmy „bajersk“ a „bajer“ dostaly na takovou úroveň, že se používají jako druhové označení piva.

120. Toto zjištění Komise, že v jednom členském státu výrazy vztahující se k „Bayerisches Bier“ zdruhověly, které je založeno na hodnocení důkazů, které podle mého není zjevně nesprávné, samo o sobě nebrání tomu, aby toto označení mohlo být zapsáno na základě čl. 3 odst. 1 a čl. 17 odst. 2 nařízení č. 2081/92⁴².

121. Zdá se tedy, že faktory uvedené předkládajícím soudem neumožňují dospět k závěru, že označení „Bayerisches Bier“ bylo

41 — Viz rozsudek ze dne 26. února 2008, Komise v. Německo (C-132/05, Sb. rozh. s. I-957, bod 53), a rozsudek Německo a Dánsko v. Komise (uvedený v poznámce 34, body 76 až 99).

42 — Viz v této souvislosti rozsudek Německo a Dánsko v. Komise (uvedený v poznámce 34, body 75 až 84).

zapsáno v rozporu se zákazem zápisu názvů, které jsou druhové nebo které zdruhověly, stanoveným v čl. 3 odst.1 a čl. 17 odst. 2 uvedeného nařízení, nebo že Komise při posuzování splnění podmínek pro zápis překročila rámec svého prostoru pro uvážení.

i) Hlavní argumenty účastníků řízení

124. Podle nizozemské vlády a společnosti Bavaria a Bavaria Italia je třeba na tuto otázku odpovědět kladně.

122. Z toho vyplývá, že důvody neplatnosti uvedené v šesté a sedmé podotázce jsou neopodstatněné.

125. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia se domnívají, že tato otázka úzce souvisí s druhou otázkou týkající se koexistence CHZO „Bayerischer Bier“ s ochrannou známkou „Bavaria“. Tvrdí, že jelikož třetí bod odůvodnění nařízení č. 1347/2001 nepřipouští pravděpodobnost, že by bylo možné uvést spotřebitele v omyl ve smyslu čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92, je třeba takovou pravděpodobnost také vyloučit v souvislosti s analýzou týkající se koexistence výše uvedených pojmů, a tudíž je jejich koexistenci třeba povolit.

e) Osmá podotázka týkající se případného nedodržení věcných podmínek stanovených v čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92

126. Bayerischer Brauerbund, Komise, Rada, jakož i německá, řecká a italská vláda tvrdí, že situace upravená v čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92 se na „Bayerischer Bier“ a „Bavaria“ nevztahuje.

123. Touto otázkou chce předkládající soud v podstatě zjistit, zda zápis „Bayerisches Bier“ podle čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92 neměl být zamítnut, jelikož s ohledem na „dobrou pověst a proslulost“ ochranných známek Bavaria a dobu, po kterou byly užívány, by označení „Bayerischer Bier“ mohlo „uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečnou totožnost produktu“.

127. Komise a Rada poukazují na široký prostor pro uvážení ponechaný orgánům v čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92. Spolu

s německou vládou zdůrazňují, že na základě informací a skutečností shromážděných v průběhu řízení a vzhledem k počtu zapsaných ochranných známek obsahujících slovo „Bavaria“ nebo obdobné výrazy, i když nelze vyloučit, že tyto ochranné známky získaly rozlišovací způsobilost jejich dlouhotrvajícím a intenzivním užíváním, nebyl poskytnutý důkaz dostatečný k závěru, že by si spotřebitelé piva s označením „Bavaria“ spojovali se společnostmi Bavaria a Bavaria Italia spíše než s německou *spolkovou zemí* Bavorsko. Je to tak především z toho důvodu, že v té době byla dostupná na trhu mnohá „bavorská“ piva a jiné produkty z Bavorska nesoucí tento název. Proto se na základě dostupných informací dospělo k závěru, že zápis „Bayerisches Bier“ nebude pravděpodobně uvádět spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečnou totožnost produktu.

ii) Posouzení

128. Článek 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92 je zjevně určen k tomu, aby chránil ochrannou známku existující v okamžiku zápisu tím, že zakazuje zápis označení původu nebo zeměpisného označení, jestliže by zápis mohl uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečnou totožnost produktu. Podle mého názoru je toto ustanovení tedy koncipováno tak, aby zabránilo tomu, aby spotřebitel zaměňoval výrobek nesoucí CHZO s určitou ochrannou známkou výrobku.

129. Jde-li o takový případ, je třeba podle zákonodárce Společenství posoudit podle

znění tohoto ustanovení „s ohledem na dobrou pověst a proslulost ochranné známky a dobu, po kterou byla užívána“.

130. V projednávané věci z třetího bodu odůvodnění nařízení č. 1347/2001 vyplývá, že Rada a Komise uznaly, že název „Bavaria“ je platnou ochrannou známkou a na základě dostupných faktů a informací dospěly k závěru, že zápis „Bayerisches Bier“ jako CHZO nemohl uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečnou totožnost produktu, s ohledem na ochrannou známku „Bavaria“.

131. V této souvislosti je třeba poznamenat, že předkládající soud ani účastníci tohoto řízení, zejména společnosti Bavaria a Bavaria Italia a nizozemská vláda, ve skutečnosti neposkytli žádné podklady, které by prokázovaly, v jakém rozsahu je toto zjištění nesprávné.

132. Proto stačí poznamenat, že je nesporné, že název „Bavaria“ je proslulou a zavedenou ochrannou známkou užívanou po dlouhou dobu, jak zdůraznily samy společnosti Bavaria a Bavaria Italia. Z vyjádření Komise a Rady

také vyplývá, že při zkoumání, zda byly splněny podmínky čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92, vzaly v úvahu zejména dobu a intenzitu užívání ochranné známky Bavaria a rozlišovací způsobilost, kterou tak získala.

f) Závěr ohledně posouzení platnosti

135. S ohledem na vše výše uvedené je třeba konstatovat, že toto posouzení neodhalilo žádnou skutečnost, kterou by mohla být prokázána neplatnost nařízení č. 1347/2001 nebo nařízení č. 2081/92, ze kterého vychází.

133. V tomto ohledu se ukazuje, že závěr v tom smyslu, že v případě zeměpisného označení „Bayerisches Bier“ a ochranné známky „Bavaria“ se nejedná o situaci upravenou čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92, není nesprávný a ani se neukazuje, že by Komise a Rada při řešení této otázky překročily rámec své diskreční pravomoci⁴³, vzhledem k tomu, že čím má ochranná známka lepší pověst nebo je proslulejší, a tudíž má větší rozlišovací způsobilost, tím nižší je pravděpodobnost, že spotřebitelé mohou být uvedeni v omyl v rozsahu, v němž budou uvedené CHZO produktu považovat za ochrannou známku.

B – Ke druhé otázce

136. Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, kterou položil pro případ, že by první otázka byla shledána nepřípustnou nebo neopodstatněnou, je, jaké účinky by mohl mít zápis „Bayerischer Bier“ jako CHZO na starší ochranné známky obsahující slovo „Bavaria“. Zejména chce vědět, zda nařízení č. 1347/2001 je třeba vykládat v tom smyslu, že tímto zápisem nemůže být dotčena platnost nebo možnost užívat tyto ochranné známky.

134. Z toho vyplývá, že důvod neplatnosti týkající se případného nedodržení čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92 musí být považován za neopodstatněný.

1. Hlavní argumenty účastníků řízení

137. Společnosti Bavaria a Bavaria Italia tvrdí, že koexistence CHZO „Bayerisches Bier“ se staršími ochrannými známkami obsahujícími výraz „Bavaria“ je výslovně povolena se

43 — Viz v tomto smyslu body 106 a 107 výše.

závazným účinkem pro vnitrostátní soudy na základě čtvrtého bodu odůvodnění nařízení č. 1347/2001. Ze třetího a čtvrtého bodu odůvodnění tohoto nařízení každopádně vyplývá, že podmínky stanovené v čl. 14 odst. 2 nařízení č. 2081/92 jsou splněny.

založeném do spisu, tak ve čtvrtém bodu odůvodnění nařízení č. 1347/2001. Ačkoliv vnitrostátnímu soudu přísluší uplatňovat čl. 14 odst. 2 nařízení č. 2081/92, nelze důvodně tvrdit, že závěr zákonodárce Společenství neplatí pro Společenství ani pro členské státy. Vnitrostátní soudy mohou v každém případě čl. 14 odst. 2 uplatňovat pouze ve vztahu k období po zápisu.

138. Zaprvé zdůrazňují, že ochranné známky předcházejí zápisu CHZO, stejně jako použití výrazu „Bavaria“ v názvu společnosti. Zadruhé platnost a dobrá víra v případě ochranných známek, stejně jako neexistence rizika, že by mohly být zavádějící, byly potvrzeny jak postojem jednotlivých zástupců v průběhu přípravných prací k nařízení č. 1347/2001, vyjádřeným v mnoha dokumentech, tak ve čtvrtém bodě odůvodnění tohoto nařízení, a častými odkazy na Nizozemsko jako zemi původu piva v rámci výše uvedených ochranných známek a označení.

140. Ze stejného důvodu je v rozporu s logikou nařízení č. 2081/92, aby bylo označení „Bayerisches Bier“ chráněno jako CHZO, neboť Komise a Rada nezjistily kolizi se zapsanými ochrannými známkami „Bavaria“, zatímco naopak pokud vnitrostátní soudy takovou kolizi zjistí, bude poskytnuta ochrana „Bayerisches Bier“, a to na úkor ochranných známek „Bavaria“.

139. Nizozemská vláda sdílí postoj zastávaný společnostmi Bavaria a Bavaria Italia a tvrdí, že při řízení o zápisu Komise a německá vláda upřednostňovaly koexistenci zapsaných ochranných známek „Bavaria“ s CHZO „Bayerisches Bier“, a to se odrazilo jak v zápisu

141. Bayerischer Brauerbund a Komise, jakož i česká, německá, řecká a italská vláda naopak zdůraznily, že vnitrostátním soudům v každém případě přísluší posoudit, zda jsou splněny podmínky stanovené v čl. 14 odst. 2 nařízení č. 2081/92, a tedy zda je možné i nadále používat ochranné známky „Bavaria“.

142. Česká vláda tvrdí, že čl. 14 odst. 2 a čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92 mají odlišné cíle, které nelze spojit. Zatímco soulad s čl. 14 odst. 3 musí být posouzen před zápisem, čl. 14 odst. 2 se týká užívání ochranné známky po zápisu, a vnitrostátní soud tudíž může na jeho základě zakázat používání starší ochranné známky.

143. Podle Komise nařízení č. 1347/2001 neodráží žádný konečný postoj, pokud jde o koexistenci CHZO „Bayerisches Bier“ s ochrannými známkami obsahujícími slovo „Bavaria“. Podle řecké vlády jsou body odůvodnění tohoto nařízení důkazem toho, že spotřebitelé nebudou uvedeni v omyl.

144. Bayerischer Brauerbund tvrdí, že třetí bod odůvodnění nařízení č. 1347/2001 se vztahuje pouze k čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92 a nelze ho uplatňovat na čl. 14 odst. 2. Podle Bayerischer Brauerbund nejsou v projednávané věci splněny podmínky stanovené v čl. 14 odst. 2, jelikož zaprvé předmětné ochranné známky mohou uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o zeměpisný původ dotčeného piva a zadruhé ochranné známky nebyly zapsány v dobré víře, jelikož jsou v rozporu s vnitrostátními a mezinárodními právními předpisy použitelnými ve státu zápisu ochranné známky v okamžiku podání žádosti o zápis.

2. Posouzení

145. Z předkládacího usnesení a z vyjádření, mimo jiné, společností Bavaria a Bavaria Italia, vyplývá, že tato otázka, zda zápisem „Bayerisches Bier“ jako CHZO na základě nařízení č. 1347/2001 může být dotčena platnost nebo možnost užívat dřívější ochranné známky obsahující slovo „Bavaria“, je položena s odkazem zejména na třetí a čtvrtý bod odůvodnění tohoto nařízení.

146. Úvodem je tedy třeba poznamenat, že body odůvodnění aktu Společenství popisují motivaci a záměry zákonodárce Společenství při přijímání tohoto aktu. Jako takové tedy body odůvodnění aktu mohou Soudnímu dvoru, pokud stanoví důvody pro jeho přijetí, sloužit jako základ pro posouzení platnosti dotčeného aktu⁴⁴ nebo v rozsahu, v němž mohou objasnit předmět a cíl legislativního aktu, je lze také vzít v úvahu při výkladu normativní části tohoto aktu⁴⁵.

44 — Viz například rozsudky ze dne 9. září 2004, Španělsko v. Komise (C-304/01, Sb. rozh. s. I-7655, bod 50); ze dne 19. září 2002, Martin Huber (C-336/00, Recueil, s. I-7699, bod 35), a ze dne 22. ledna 1986, Eridania a další (250/84, Recueil, s. 117, bod 37).

45 — Viz např. rozsudek ze dne 16. října 2007, Palacios de la Villa (C-411/05, Sb. rozh. s. I-8531, body 42 a 44), a rozsudek ze dne 20. září 2001, Grzelczyk (C-184/99, Recueil, s. I-6193, bod 44).

147. Naproti tomu body odůvodnění aktu Společenství nemají samy o sobě a nezávisle na normativní části tohoto aktu závaznou právní sílu.⁴⁶

148. V projednávané věci se tudíž nelze dovolávat třetího a čtvrtého bodu odůvodnění nařízení č. 1347/2001 jako základu pro koexistenci ochranných známek obsahujících výraz „Bavaria“ s CHZO „Bayerisches Bier“.

149. Právní účinky aktu, kterým je zapsáno CHZO, jakým je v projednávané věci nařízení č. 1347/2001, jsou stanoveny nařízením č. 2081/92, na kterém byl zápis založen⁴⁷. Zda a do jaké míry může být zápisem „Bayerisches Bier“ jako CHZO na základě nařízení č. 1347/2001 dotčena platnost nebo užívání starších ochranných známek „Bavaria“ je třeba tedy posoudit s ohledem na článek 14 nařízení č. 2081/92, který

specificky upravuje vztah mezi názvy zapsanými podle tohoto nařízení a ochrannými známkami.

150. Jak v této souvislosti někteří účastníci řízení správně poznamenali, mají čl. 14 odst. 2 a čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92 odlišné cíle a funkce v rámci rovnováhy, kterou se nařízení snaží dosáhnout mezi jednak ochranou zeměpisných označení a označení původu, a jednak právy k ochranným známkám.

151. Pokud jde o čl. 14 odst. 3 tohoto nařízení, toto ustanovení poskytuje, jak již bylo uvedeno výše, ochranu starším ochranným známkám tím, že brání zápisu označení, jejichž užívání by mělo za následek nebezpečí záměny se starší ochrannou známkou⁴⁸.

152. Článek 14 odst. 3 nařízení č. 2081/92, je-li zákonodárcem Společenství správně uplatňován, tak působí jako překážka zápisu

46 — V tomto smyslu např. rozsudek ze dne 19. listopadu 1998, Nilsson (C-162/97, Recueil, s. I-7477, bod 54).

47 — Skutečnost, že předkládající soud v této otázce odkazuje pouze na nařízení č. 1347/2001, nebrání Soudnímu dvoru v tom, aby zohlednil rovněž nařízení č. 2081/92: viz v tomto smyslu, mimo jiné, rozsudek ze dne 2. února 1994, Verband Sozialer Wettbewerb („Clinique“) (C-315/92, Recueil, s. I-317, bod 7), a rozsudek ze dne 7. července 2005, Weide (C-153/03, Sb. rozh. s. I-6017, bod 25).

48 — Viz body 128 a 129 výše.

označení, která by mohla být zaměněna se starší ochrannou známkou v konkrétním smyslu tohoto ustanovení, aniž by však byla vyloučena možnost, že starší ochranná známka může být stále v rozporu se zapsaným názvem pro účely článku 13 nařízení Rady č. 2081/92.

že zeměpisné označení „Bayerisches Bier“ může koexistovat s ochrannými známkami obsahujícími slovo „Bavaria“.

153. „Test slučitelnosti“ založený na nebezpečí záměny, jak stanoví čl. 14 odst. 3 tohoto nařízení, neupravuje všechny situace, ve kterých podle ochrany poskytované podle článku 13 nařízení, mohou ochranné známky rušivě zasahovat do názvů zapsaných podle tohoto nařízení. Je například jasné, že by se bylo možné dovolávat chráněného označení pro účely čl. 13 odst. 1 písm. b) nařízení č. 2081/92, pokud by neexistovalo žádné nebezpečí záměny mezi dotčenými produkty, a to i tehdy, pokud by se ochrana podle práva Společenství nevztahovala na prvky tohoto označení, které byly převzaty do sporného názvu⁴⁹.

154. Z toho vyplývá, že konstatování zákonodárce Společenství v projednávané věci, na které je odkazováno ve třetím bodě odůvodnění nařízení č. 1347/2001, v tom smyslu, že podmínka zápisu stanovená v čl. 14 odst. 3 splněna je, nelze považovat za závazné určení,

155. Naproti tomu zásada koexistence je zakotvená v čl. 14 odst. 2 nařízení č. 2081/92, který stanoví podmínky, za kterých je možné starší ochrannou známku, i přesto, že její používání odpovídá jedné ze situací uvedených v článku 13 nařízení⁵⁰, nadále používat bez ohledu na zápis označení.

156. Toto ustanovení, jak vyplývá z jeho znění, umožňuje pokračovat v užívání ochranné známky, která koliduje s chráněným zeměpisným označením nebo označením původu, pro účely článku 13 nařízení č. 2081/92, pouze pokud zaprvé tato ochranná známka byla zapsána v dobré víře přede dnem podání žádosti o zápis označení původu nebo zeměpisného označení, a zadruhé, pokud neexistují důvody k prohlášení ochranné známky za neplatnou nebo k jejímu zrušení stanovené v čl. 3 odst. 1 písm. c) a g) a čl. 12 odst. 2 písm. b) směrnice o ochranných známkách.

49 — Viz rozsudek Gorgonzola (uvedený v poznámce 12, bod 26).

50 — Pokud tomu tak není, neexistuje z hlediska ochrany poskytované podle nařízení č. 2081/92 *a priori* žádná kolize mezi zapsaným názvem a dotčenou ochrannou známkou.

157. Jinak řečeno, v těch omezených případech, to znamená kdy starší ochranná známka nebyla zapsána v dobré víře, okolnost, která se podle rozsudku Gorgonzola v podstatě týká otázky, zda žádost o zápis dotčené ochranné známky byla podána v souladu jak s vnitrostátními, tak mezinárodními právními předpisy, které byly účinné v okamžiku podání žádosti, nebo, a to i přesto, že byla zapsána v dobré víře, jestliže existují zvláštní důvody uvedené v příslušných ustanoveních směrnice o ochranných známkách, aby tato ochranná známka byla prohlášena za neplatnou nebo zrušena, by ochrana zapsaného označení původu nebo zeměpisného označení převážila nad starší ochrannou známkou⁵¹.

158. V tomto ohledu je důležité připomenout, že Soudní dvůr v rozsudku Gorgonzola jasně uvedl, že vnitrostátnímu soudu přísluší, aby určil, zda dotčená ochranná známka byla zapsána v dobré víře a zda by mohla být prohlášena za neplatnou nebo zrušena na základě směrnice o ochranných známkách⁵².

159. To znamená, že zákonodárci Společenství nepřísluší, aby toto určení učinil při zápisu

označení původu nebo zeměpisného označení podle nařízení č. 2081/92.

160. Z předcházejících úvah vyplývá, že zákonodárce Společenství tím, že ve čtvrtém bodě odůvodnění nařízení č. 1347/2001 uvedl, že používání některých ochranných známek jako „Bavaria“ může pokračovat bez ohledu na zápis zeměpisného označení „Bayerisches Bier“, pokud splňují podmínky stanovené v čl. 14 odst. 2 nařízení č. 2081/92, pouze přeformuloval právní stav, který z tohoto článku v každém případě vyplývá.

161. Navrhují proto odpovědět na druhou předběžnou otázku tak, že nařízení č. 1347/2001 ve spojení s nařízením č. 2081/92 je třeba vykládat v tom smyslu, že zápisem chráněného zeměpisného označení „Bayerisches Bier“ není dotčena platnost nebo možnost užívat starší ochranné známky třetích osob obsahující slovo „Bavaria“, avšak za předpokladu, že tyto ochranné známky byly zapsány v dobré víře a neexistují důvody k jejich prohlášení za neplatné nebo k jejich zrušení na základě směrnice o ochranných známkách, jak stanoví čl. 14 odst. 2 nařízení č. 2081/92, což přísluší určit vnitrostátnímu soudu.

51 — Viz rozsudek Gorgonzola (uvedený v poznámce 12, body 35 a 37).

52 — Viz rozsudek Gorgonzola (uvedený v poznámce 12, body 36 a 42).

V – Závěry

162. Navrhuji tedy, aby Soudní dvůr na předběžné otázky odpověděl takto:

- „1) Posouzení předběžné otázky neodhalilo žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost nařízení Rady ES č. 1347/2001 ze dne 28. června 2001, kterým se doplňuje příloha nařízení Komise (ES) č. 1107/96 o zápisu zeměpisných označení a označení původu podle postupu stanoveného v článku 17 nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 nebo nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin, ze kterého vychází.

- 2) Nařízení č. 1347/2001 ve spojení s nařízením č. 2081/92 je třeba vykládat v tom smyslu, že zápisem chráněného zeměpisného označení „Bayerisches Bier“ není dotčena platnost nebo možnost užívat starší ochranné známky třetích osob obsahující slovo „Bavaria“, avšak za předpokladu, že tyto ochranné známky byly zapsány v dobré víře a neexistují důvody k jejich prohlášení za neplatné nebo k jejich zrušení na základě první směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sbližují právní předpisy členských států o ochranných známkách, jak stanoví čl. 14 odst. 2 nařízení č. 2081/92, což přísluší určit vnitrostátnímu soudu.“